

Azərbaycan etimadı şərəflə doğruldacaq

BAKU
2017
4th Islamic Solidarity
Games

□ Son illər keçirdiyi qlobal əhəmiyyətli tədbirlərlə regionun əsas iqtisadi və siyasi güc mərkəzlərindən biri olduğunu təsdiq etmiş müstəqil Azərbaycan daha bir mötəbər tədbirə ev sahibliyi etməyə hazırdır: bu gündən start götürən IV İslam Həmrəyliyi Oyunları respublikamızın bütün sahələrdə əldə etdiyi nailiyyətlərin və mövcud iqtisadi-siyasi potensialının təbliği baxımından əhəmiyyətli olmaqla yanaşı, ümumən unikal təbliğat platforması kimi diqqəti çəkir.

Xatırladaq ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2012-ci il 4 iyun tarixli sərəncamı ilə IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının keçirilməsi üçün Bakı şəhərinin namizədliyinin irəli sürülməsi ilə bağlı Təşkilat Komitəsi yaradılmışdır. 2013-cü il iyulun 21-dən 25-dək isə Səudiyyə Ərəbistanının Ciddə şəhərində İslam Həmrəyliyi İdman Federasiyasının 8-ci hesabat-seçki Baş Assambleyası keçirilmiş və orada səsvermə zamanı tam yekdilliklə respublikamızın 2017-ci ildə IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarına ev sahibliyi etməsi haqqında qərar qəbul olunmuşdur. Mərasim iştirakçıları Azərbaycanın idman uğurlarını yüksək qiymətləndirmiş və ölkəmizin IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının 2017-ci ildə Bakıda yüksək səviyyədə təşkil ediləcəyinə əminliklərini bildirmişlər.

Bu qərar iqtisadi qüdrətini getdikcə artıran Azərbaycanda son illər idmanın inkişafı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərin əhəmiyyətini bir daha nümayiş etdirmiş-

inkişaf dinamikasına görə Azərbaycanla müqayisə olunacaq ikinci bir dövlət yoxdur. Ötən illər, ilk növbədə, dünya siyasətinə təsir göstərən möhtəşəm layihələrin reallaşdırılması ilə səciyyəvidir. Xüsusən də enerji və kommunikasiya layihələrinin əksəriyyətinin region hüdudlarını aşaraq bilavasitə Avropanın strateji maraqları ilə bağlı olması da respublikamızın bu geosiyasi arealdakı mövqeyini və siyasi nüfuzunu artıran mühüm amillər sırasındadır.

Bununla yanaşı, respublikamız regional və beynəlxalq əhəmiyyətli layihələri də daxili imkanları hesabına maliyyələşdirmək gücündə olduğunu sübut etmişdir. Dinamik iqtisadi inkişaf tempinə görə Cənubi Qafqazın lider ölkəsinə çevrilən Azərbaycan hazırda həm də dünyanın aparıcı idman ölkələrindən biri kimi tanınır. Bu müsbət imicin əsasında Azərbaycanda gənclərin dövlət tərəfindən hərtərəfli qayğı ilə əhatə olunması, həmçinin gənc nəslin fiziki və

dir. Ölkəmizin dünyada Olimpiya məkanı kimi tanınması, dünya miqyaslı yarışlara, ilk Avropa Oyunlarına ev sahibliyi etməsi, idmançılarımızın beynəlxalq turnirlərdə qazandıqları uğurlar IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının Bakıda keçirilməsi ilə bağlı tarixi qərarın qəbul olunmasına təsir edən mühüm amillər sırasındadır.

Şübhəsiz, bu idman tədbirinin keçiriləcəyi məkan seçilərkən, ilk növbədə, respublikamızın mötəbər yarışlara ev sahibliyi etmək üçün zəruri siyasi sabitliyə, iqtisadi potensiala, müasir şəhər infrastrukturuna, gözəl təbiətə və turizm imkanlarına malik olması, habelə qlobal beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi sahəsində formalaşmış uğurlu təcrübəsi ciddiylə nəzərə alınmışdır. Məlum qərar həm də respublikamızın Avropa məkanında siyasi nüfuzu, demokratik dəyərlərə, insan hüquq və azadlıqlarına, tolerantlıq prinsipinə sadıqlığı ilə şərhlənir.

Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin bəyan etdiyi kimi, son 14 ildə

mənəvi cəhətdən sağlam böyüməsi üçün atılan addımlar dayanır. Bu mənada, idmançılarımızın nailiyyətləri, dövlətin idmanın inkişafına ardıcıl dəstəyi, mövcud idman infrastrukturuna da nəzərə alınaraq IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının Azərbaycanda keçirilməsi qərara alınmışdır.

Şübhəsiz, bu məqamda Azərbaycanın təşkilatçılığının beynəlxalq miqyasda yüksək dəyərləndirildiyi faktını da xüsusi qeyd etmək lazımdır. Azərbaycan hələ 2012-ci ildə "Evrovizion" musiqi yarışmasını yüksək səviyyədə keçirməklə müəyyən yanlış təəddüdləri olan ölkələri, sözün həqiqi mənasında, heyətləndirmiş, qərəzli, ölkəmizə düşmən mövqeyi bəsləyən şəkəni fakt qarşısında qoymuşdur. Sonrakı mərhələdə – 2015-ci ildə ilk Avropa Oyunları, 2016-cı ildə keçirilmiş "Formula-1" yarışları zamanı respublikamız nümayiş etdirdiyi yüksək təşkilatçılıq və qonaqpərvərliklə Avropanın təkcə iqtisadi deyil, mənəvi-intellektual, mədəni baxımdan zəngin, multikultural ölkəsi olduğunu

sübuta yetirmişdir. Ən başlıcası, xalqımıza xas milli kaloriti, mətbəxi, ədət-ənənələri və incəsənət nümunələrini Avropaya təqdim etmişdir. Şübhəsiz, bu tədbirlərin hər birinin yüksək səviyyədə keçirilməsi ölkə başçısı cənab İlham Əliyevin diqqət və qayğısı ilə yanaşı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın yüksək təşkilatçılığı, kreativ idarəetmə üslubu, ən başlıcası, Azərbaycanı dünyaya sivil, müa-

sir, inkişaf edən dövlət kimi təqdim etmək məramının nəticəsi olmuşdur.

Bu da təsədüfi deyildir ki, dövlətimizin başçısının 18 sentyabr 2015-ci il tarixli sərəncamı ilə IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının 2017-ci ildə Bakı şəhərində keçirilməsi üzrə Təşkilat Komitəsinin yaradılması və Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın həmin qurumun sədri təyin edilməsi mötəbər idman oyunlarını yüksək səviyyədə keçirilməsinə xidmət edən obyektiv qərar kimi qarşılanmışdır. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik ilə - "Evrovizion" musiqi yarışmasında və ilk Avropa Oyunlarında olduğu kimi - İslam Həmrəyliyi Oyunlarına hazırlıq da xüsusi plan üzrə, sistemli və ardıcıl şəkildə, yüksək təşkilatçılıq və zövqlə həyata keçirilir.

İslam Həmrəyliyi Oyunlarının Bakıda keçirilməsi ilə bağlı qərarın qəbulu zamanı Azərbaycanda tarixən müxtəlif etnoslarla dinc yanaşı yaşadıkları, xalqımızın yüksək dini və milli tolerantlıq səviyyəsi, qonaqpərvərliyi, zəngin mədəni irsi, tarixi abidələri və s. sadalamadığımız bir çox həssas məqamlar da ciddiylə nəzərə alınmışdır.

Son illər bir sıra Avropa ölkələrində baş verən dözümsüzlük, ksenofobiya, islamofobiya meyilləri Avropanın özünün bəzi post-sosialist dövlətlərindən tolerantlıq örnəyi götürməsinə ehtiyac olduğunu göstərir. Bu

baxımdan, Azərbaycanda milli və etnik tolerantlıq baxımından mövcud vəziyyəti xüsusi qeyd etmək lazımdır. Tarixən müxtəlif din, məzhəb, dil və mədəniyyətə malik insanların ümumi Vətəninə çevrilən Azərbaycanda tolerantlıq düşüncəsi yüksək inkişaf etmişdir. Əhəlinin tərkibi etnik, dini və məzhəb baxımından zəngin olan Azərbaycanda indiyədək dini və milli zəmində heç bir qarşıdurma baş verməmişdir. Əksinə, Azərbaycan tarixən dinlərin həmrəyliyinə çalışan bir ölkə kimi tanınmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 10 yanvar 2017-ci il tarixli sərəncamı ilə 2017-ci ilin "Azərbaycanda İslam Həmrəyliyi ili" elan edilməsi də, bu mənada, obyektiv reallıqlara söykənir. Dövlətimizin başçısının "2017-ci ilin Azərbaycan Respublikasında "İslam Həmrəyliyi ili" elan edilməsi haqqında" sərəncamında bildirilir: "Azərbaycan Respublikası İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının, İSESCO-nun, həmçinin müsəlman ölkələrini birləşdirən digər mötəbər qurumların üzvü seçilərək İslam aləmi ilə qarşılıqlı faydalı münasibətlər qurmuş, qlobal əhəmiyyətli bir sıra mühüm mədəni forumların təşkilatçısı kimi çıxış etmişdir.

Azərbaycan tolerantlıq mühitinin təşəkkül tapmasına, multikulturalizmin, mədəniyyətlərarası və sivilizasiyalararası dialoqun qurulmasına, İslam dəyərlərinin dünyada təbliğinə böyük töhfələr vermişdir. Azərbaycanın İslam aləmində qazandığı nüfuz 2009-cu ildə Bakı və 2018-ci ildə Naxçıvan şəhərlərinin "İslam mədəniyyətinin paytaxtı" elan olunmasında öz ifadəsini tapmışdır. IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının 2017-ci ildə Bakı şəhərində keçirilməsi ilə

1996-cı ildə Cakartada keçirilmiş XXIV konfransında "Ermənistan Respublikasının Azərbaycan Respublikasına qarşı təcavüzü haqqında" adlı növbəti qətnamə qəbul olunmuşdur.

İKT dövlət və hökumət başçılarının 2003-cü ilin oktyabr ayında Putraqiyada keçirilmiş X zirvə toplantısının qəbul etdiyi qətnamələr təşkilatla Azərbaycan arasında genişmiqyaslı əlaqələrə təkan vermişdir. Həmin toplantıda "Azərbaycan Respublikasına iqtisadi yardım göstərilməsi haqqında" qətnamə qəbul edilmiş, Ermənistanın Azərbaycan Respublikasının Dağlıq Qarabağ və digər bölgələrinin işğalı, bir milyondakı əhalinin öz yurdundan zorla qovulması ilə müşayiət olunan əməlləri pisləndirmişdir.

Ulu öndər Heydər Əliyevin xarici siyasət kursunu inamla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev İslam Konfransı Təşkilatı və onun müxtəlif ölkələrdə yerləşən mərkəzləri ilə əlaqələrin genişləndirilməsini vacib saymış, bunun üçün zəruri tədbirlərin görülməsi barədə müvafiq tapşırıqlar vermişdir. 2008-ci ildə təşkilata üzv dövlətlərin Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 33-cü sessiyası Bakıda keçirilmişdir. İlk dəfə keçirilən bu mötəbər tədbirdə müsəlman dünyasının bir sıra aktual problemləri, o cümlədən terrorizmə qarşı müntəzəkli mübarizə, qlobal münaqişə ocaqlarının həlli yolları və digər vacib məsələlər ətrafında müzakirələr aparılmışdır.

Bu gün İslam həmrəyliyi zəruri edən amillərdən biri də Qərbdə islamofobiya meyillərinin getdikcə genişlənməsi, İslamın nüfuzuna qərəzli olaraq xələf gətirilməsi cəhdləri ilə şərtlənir. Halbuki, İslam dini

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti və Moskva nümayəndəliyinin rəhbəri Leyla xanım Əliyevanın İslam Konfransı Təşkilatının Gənclər Təşkilatı ilə əməkdaşlıq çərçivəsində "Xocalıya ədalət!" kampaniyasına start verməsi də başçar tarixində ən dəhşətli cinayətlərdən olan Xocalı soyqırımını ilə bağlı həqiqətləri dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq məqsədi daşıyır. Bu kampaniya İKT Gənclər Forumunun Mədəniyyətlərarası Dialoq üzrə baş koordinasiya Leyla Əliyevanın 2008-ci il mayın 8-də irəli sürdüyü təşəbbüs əsasında həyata keçirilir. Tunisdə İSESCO-nun Baş Assambleyasının 10-cu sessiyasında imzalanmış protokol "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq məlumat təşviqat kampaniyasına dəstək verilməsini və dünya miqyasında təhsil, elm və mədəniyyət sahələrində birgə tədbirlərin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur. Aksiyanın əsas məqsədi beynəlxalq birliyi Xocalı faciəsi haqda ədalətli məlumatlandırmaqdır. Bu məqsədlə dünyanın son illərdə bir çox ölkələrində "Xocalıya ədalət!" veb-saytının təqdimatına mərasimləri keçirilmişdir.

Son illər Azərbaycanla İKT ölkələri arasında humanitar və mədəni sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atılmışdır. Respublikamızın müsəlman dövləti kimi, İslam dəyərlərinə hörmətlə yanaşması, eyni zamanda, tarixi ənənələri qoruyub saxlaması bu əməkdaşlıq üçün ciddi zəmin yaratmışdır. Hazırda Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın xeyirxah, nəcib və savab əməlləri müsəlman dünyasında yüksək

hər cür zorakılığı və cinayətkar əməlləri yolverilməz sayır. İKT və müsəlman dövlətləri müntəzəkli cinayətkar fəaliyyəti, xüsusilə onun ən sarsıdıcı təzahür formalarından olan terrorizmi bütün ölkələrin maraqlarına toxunan qlobal təhlükə hesab edirlər. Dünya ictimaiyyəti, xüsusilə İslam dünyası bu təhlükədən daha çox əziyyət çəkir, sivilizasiyalararası toqquşmanın təzahürü kimi İslam dininin gerçək mahiyyətinin təhrif olunmasına, onun terrorizmlə əlaqələndirilməsinə uğursuz cəhdlər edilir. Erməni terrorizmi ilə üzləşmiş Azərbaycan bu ümumbəşəri bələ ilə mübarizədə beynəlxalq birliyin sayələrini tam müdafiə etməklə siyasi, iqtisadi, dini və digər məqəvlərdən asılı olmayaraq, terrorizmin bütün forma və təzahürlərinə qarşı birmənalı mövqə tutur.

İKT-nin Əməkdaşlıq və Dialoq Uğrunda Gənclər Forumunun 2008-ci ilin avqustunda daimi qərarlarının Türkiyə Respublikasında keçirilən açılış mərasimində iştirak edən Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev bu tədbiri də mühüm tarixi hadisə kimi dəyərləndirmişdir. İslam ölkələri gənclərinin ümumi məqsəd və məramları uğrunda səfərbər olunması vacibliyini önə çəkən cənab İlham Əliyev bu müntəzəkliyi qarşıya qoyulan perspektiv məqsədlərin gerçəkləşməsinə müsbət təsir göstərəcəyini vurğulamışdır. Azərbaycan dövlətinin qurumun təşkilatlanması üçün 100 min ABŞ dolları məbləğində maliyyə yardımı göstərməsi də Prezident cənab İlham Əliyevin İKT-yə daxil olan gənclərin monolit qüvvəyə çevrilməsində nə dərəcədə maraqlı olduğunu təsdiqləmişdir. İKT-nin Əməkdaşlıq və Dialoq Uğrunda Gənclər Forumunun xətti ilə Qarabağ həqiqətlərini əks etdirən ilk kitabın nəşr olunması və ərəb dilinə tərcümə edilməsini yüksək dəyərləndirən dövlət başçısı qurumun fəaliyyətinin praktik nəticələr verdiyini də razılıqla bildirmişdir.

dəyərləndirilir. İslami inanclarla və milli-mənəvi dəyərlərə yüksək həssaslıq nümayiş etdirən Azərbaycanın birinci xanımının fəaliyyəti İslam Konfransı Təşkilatına üzv dövlətlər tərəfindən alqışlanır. Mehriban xanım Əliyevanın İslam Ölkələrinin Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının (ISESCO) xoşməramlı səfiri adına layiq görülməsi də, bütövlükdə Azərbaycanın qazandığı böyük nailiyyətdir. Qürur doğuran haldır ki, İSESCO-nun xoşməramlı səfiri adı qadınlar arasında ilk dəfə Məhz Mehriban xanım Əliyevaya verilmişdir.

Xatırlatmaq lazımdır ki, İSESCO-ya üzv dövlətlərin mədəniyyət nazirlərinin 21-23 noyabr tarixində Livianın Tripoli şəhərində keçirilən beşinci konfransında Bakı şəhəri 2009-cu ildə "İslam mədəniyyətinin paytaxtı" seçilmiş, il çərçivəsində ölkəmizin zəngin İslam mədəniyyətinə verdiyi töhfələr, habelə İslam həmrəyliyinə möhkəmləndirilməsi sahəsindəki əzmkar səyləri beynəlxalq miqyasda yüksək dəyərləndirilmişdir. 2009-cu ildə, həmçinin Bakıda İslam ölkələrinin mədəniyyət nazirlərinin 6-cı konfransı keçirilmişdir.

May ayının 12-dən 22-dək Bakıda "Həmrəylik bizim gücümüzdür" şüarı altında keçiriləcək IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında 57 ölkədən 3000-dək idmançının iştirakı gözlənilir. İnanıq ki, IV İslam Həmrəyliyi Oyunları mahiyyətcə Azərbaycanın malik olduğu turizm və idman potensialının, siyasi və iqtisadi qüdrətinin, zəngin mədəniyyətinin beynəlxalq səviyyədə təbliğinə xidmət etməklə yanaşı, respublikamızın mədəniyyət və sivilizasiyaların qovşağındakı unikal coğrafi mövqeyini, mədəni və etnik rəngarəngliyini bütün dünyaya nümayiş etdirəcəkdir.

İlham MƏMMƏDZADƏ,
AMEA Fəlsəfə İnstitutunun direktoru,
fəlsəfə elmləri doktoru, professor